

Alfabetische woordenlijst Romani: De seditione Batavorum

aïiquis = aliquis	iemand
capere, capio	pakken, nemen
convivium o	feestmaal
ut properemus	<i>vertaal</i> : dat we ons haasten, om ons te haasten
venia	genade
(h)umidus, -a, -um	nat, vochtig
(nobis) opus est	<i>vertaal</i> : wij hebben nodig
(ut) imperemus	<i>vertaal</i> : om te bevelen
`-ne	<i>vraagwoord (niet vertalen)</i>
a(b) + abl	1 vanaf 2 door
A(uferte) V(OS)	<i>vertaal</i> : weg met jullie!
abducere	wegvoeren
abesse	verwijderd zijn
abhinc	<i>bw</i> van nu af aan
abire	weggaan
abnuere	afwijzen
absolvere	vrijspreken, bevrijden
accepimus <i>pf van</i> accipere	
accidere	gebeuren
accipere, accipio	ontvangen, aannemen
accusare	aanklagen, beschuldigen
acervus	massa, hoeveelheid
aconitum o	monnikskap (<i>zeer giftige plant</i>)
actum est de vobis	<i>vertaal</i> : het is afgelopen voor jullie
ad + acc	1 naar, tot 2 bij
ad ... perficiendum	<i>vertaal</i> : om uit te voeren
ad fungendum	<i>vertaal</i> : om uit te voeren
ad perficiendum	<i>vertaal</i> : om te volbrengen
ad placandos	<i>vertaal</i> : om gunstig te stemmen
ad tempus	stipt
adducen = adducunt	<i>vertaal</i> : (zij) zullen leiden naar
adducere	brenge(n), leiden naar
adesse	aanwezig zijn
adestne	<i>vertaal</i> : is hij aanwezig?
adeundi	<i>vertaal</i> : om te gaan naar
adhuc	nog
adire (ad) + acc	gaan naar
aditus 4	toegang
adiuvare	helpen
admonēre	waarschuwen
admonēre	doen denken aan
adolescens, adolescentes	jongeman
advenire	aankomen

adversarius	tegenstander
adversus + acc	tegen(over)
aegre fero	ik vind erg
aegre ferre	erg vinden
aegrotare	ziek zijn
aequo atque tranquillo animo estote	<i>vertaal</i> : wees kalm en rustig
aestas, aestates	zomer
aetas, aetates	leeftijd
Afer, Afra, Afrum	uit Africa
afferre	brengen naar
age	<i>uitroep</i> : zeg, kom, hup
agedum	kom op! hup!
agemus cum	<i>vertaal</i> : hoe zullen we aanpakken
ager, agri	akker
agitare	in beweging krijgen, opdrijven
agricola m	boer
alienus, -a, -um	vreemd
alioquin	<i>bw</i> anders, in het andere geval
aliquid	iets
aliquot	enkele, sommige
alius, -a, -ud	ander
allitus est	<i>vertaal</i> : is beklad, is besmeurd
amare	houden van, liefhebben
amatorius, -a, -um	liefdes-
amicus	vriend
amolior	uitschakelen, uit de weg ruimen
an	of
anima	adem
animadvertere	bemerken
animal, animalia	dier
animus attendere	opletten
annus	jaar
ante + acc	voor
antequam	voordat
antiquus	ouderwets, beproefd
anus 4 v	oud vrouwtje, oudje
aper, apri	wild zwijn
appropinquare (+ dat)	naderen
aptus, -a, -um	geschikt, passend
apud + acc	bij
arbor, arbores m	boom
argumentum ad maius fit	<i>vertaal</i> : ze overdrijft
aries, arietes m	stormram, <i>hier</i> : vechtmachine
arma capere	de wapens opnemen
arma deponere	wapens neerleggen
arma exuere	uniform uittrekken

armatus, -a, -um	gewapend
ars, artes	vaardigheid, truc
asinus	ezel
at	maar
ater, atra, atrum	zwart, donker
atque	en
attamen	maar toch, nietemin
audax, audac-	moedig, roekeloos
audēre	durven
audire	horen
aufugere	wegvluchten
aufugiendum est (nobis)	<i>vertaal</i> : we moeten vluchten
autem	echter
avunculus	oom
barba labri superioris	snor
barbarus	barbaar
barcala m	sukkel
	<i>Bataven, Germaans volk in de huidige Betuwe en het Land van Maas en Waal</i>
Batavi	gelukkig
beatus, -a, -um	krijger, strijder
bellator, bellatores	<i>vertaal</i> : krijgstactieken
belli gerendi rationes	<i>bw</i> goed
bene	beest
bestia	biet
beta	drinken
bibere	kool
brassica	in korte tijd
brevi tempore	Britten
Britanni	vallen, mislukken
cadere	moord
caedes, caedes v	klimaat, weer
caelum	ongeluk
calamitas, calamitates v	zeer slim
callidissimus, -a, -um	slim, sluw
callidus, -a, -um	<i>Latijnse naam voor Wales</i>
Cambria	Cananefaten: Keltische stam die woonde ten westen van de Bataven
Cananefati	pakken, nemen
capere, capio	hoofd
caput, capita	liefste
carissima	vlees
caro, carnes v	(ge)lief(d)
carus, -a, -um	huisje, hut
casa	kaas
caseus	legerkamp
castra mv	reden
causa	

cavēre (+ acc)	oppassen (voor)
cecidī	<i>pf van cadere</i>
cedo	<i>vertaal: wel?</i>
celebrare	(feest)vieren
celeriter	<i>bw</i> snel
certare	strijden
certe	<i>bw</i> werkelijk, absoluut
ceteri, -ae, -a	de anderen, overige
ceterum	verder, bovendien
cibus	voedsel
circa + acc	rondom
circuitus 4	omloop, omweg
cito	<i>bw</i> vlot, snel
Civile mortuo	<i>vertaal: nu Civilis dood is</i>
civis, cives m	burger
civitas, civitates v	<i>hier: stam</i>
clades, clades v	nederlaag
clam	heimelijk, stiekem
clarissimus	zeer beroemd
clarus, -a, um	beroemd
clarus, -a, -um	helder, duidelijk
cohors praetoriana	Praetoriaanse garde = persoonlijke lijfwacht
collis, colles v	heuvel, hoogte
collocare	stationeren
collocati erimus	wij zullen gelegerd zijn
color, colores	kleur
comae	(hoofd)haar
comedere	opeten
comes, comites	metgezel
conari	proberen
concitare	veroorzaken, doen ontstaan
congratulari	feliciteren
coniunx, coniuges	echtgenote
coniuratio, coniurationes	complot
consiliarius	raadgever
consilio quidem, sed fortuito ut videtur	<i>vertaal: weldoordacht maar ogenschijnlijk</i>
consilium	willekeurig
constare	1 plan 2 besluit
consumere	bestaan (uit)
continēre	opeten
continete animae = continete animas	bijhouden
contra + acc	<i>vertaal: spaar je adem!</i>
contumax	tegen(over)
conventus 4	koppig, eigenwijs
convertere in	samenkomst
	veranderen in, uitlopen op

converti poterit	<i>vertaal</i> : zal kunnen uitlopen op
convocare	bijeenroepen
copiae	<i>mv</i> troepen, strijdkrachten, voorraden
cotidie	dagelijks
crac crac	<i>luidruchtig eetgeluid</i>
crapula	kater, dronkenschap
cras	morgen
crassus, -a, -um	flink, dik
credere	menen, geloven
crescere	groeien
Cugerni	Cugerniërs: Keltische stam die woonde in de streek rond het huidige Xanten
cuivis	<i>vertaal</i> : (aan) iemand
culleus	zak
culpa	schuld
cultus 4	cultuur
cum + abl	met
cum + ind	wanneer
cuncti, ae, a	alle
cupidinem dominandi Romanorum	<i>vertaal</i> : het Romeinse imperialisme
cupidus, -a, -um + gen	vol verlangen (naar)
cur	waarom
currere	rennen
curvus, -a, -um	gebogen, gekromd
custodire	bewaken
custos, custodes	bewaker
cutellum	mesje
da mi veniam	<i>vertaal</i> : excuseer me
daresne	<i>vertaal</i> : je zou geven
de + abl	van(af)
debēre	moeten
decernere	beslissen
deceat + acc	(het) past bij
declarare	openlijk uitroepen tot
decoquere	koken, brouwen
dedecere	misstaan, ongepast zijn
defatigare	uitputten, moe worden
defatigatus est	<i>vertaal</i> : is uitgeput
defendere	verdedigen
dehinc	voortaan
deicere	dumpen, neergooien
deinde	daarna
delectus, -a, -um	uitgekozen
deliberandum est	<i>vertaal</i> : er zal overlegd moeten worden
deliberare	beraadslagen, overleggen
delicatus, -a, -um	verfijnd

deligere	rekruteren, (troepen) lichten
demonstrare	uitleggen
densus, -a, -um	<i>hier</i> : ingekookt
deponere	opgeven
deprehendere	betrappen
deserere	in de steek laten, deserteren
desinere	ophouden
detondēre	afknippen, toppen, scheren
detrudere	verdrijven
detruncare (caput)	onthoofden
di = dei	
dicere	zeggen, bedoelen, doelen op
dicisne	<i>vertaal</i> : bedoel je
dictum	<i>vertaal</i> : woord
dictum factum	wat gezegd is, is gedaan /zo gezegd, zo gedaan
difficile dictu	<i>vertaal</i> : moeilijk te zeggen
difficilis, -e	moeilijk
dilectu 4	troepenlichting
dilectum habere	lichting houden
dilectus 4	lichting
diligere	houden van, liefhebben
dimidius, -a, -um	voor de helft, half
discedatis quaeso priusquam fumus evanuerit!	<i>vertaal</i> : het is wel de bedoeling dat jullie weggaan vóór de rook is opgetrokken!
discedere	weggaan
discordia	onenigheid
displicēre	niet bevallen
diu	lang, lange tijd
diu vivat	Lang leve
diutius	(<i>comp van diu</i>)
diutius	<i>bw</i> langer
diversus,-a, -um	verschillend, tegenovergesteld
dividere	verdelen
dodrans, -tis	driekwart
dolere	pijn hebben, pijn doen
dolor ventri	buikpijn
dolor, dolores m	pijn
dolus	list
dominus	heer
dubitare	twijfelen
dubitare (num)	aarzelen of, twijfelen of
dubitatio, dubitationes	twijfel, onzekerheid
duce aegrotante	<i>vertaal</i> : als hun aanvoerder ziek is
ducere	leiden, brengen
dulcis, -e	zoet
dulciter	<i>bw</i> zoet, aangenaam

dux, duces	aanvoerder, leider
e genere materno	van moederskant
e(x) + gen	uit
ea res	deze zaak, dit
ebrius, -a, -um	dronken
ecce	kijk!
ecquid	iets
edepol	Bij Pollux! Wauw! (krachtterm)
edere	eten
edictum o	<i>vertaal:</i> wet, edict
efferendae sunt	vertaal: zij moeten gebracht worden
efficere	veroorzaken, doen ontstaan
effugere	ontsnappen aan, wegvulchten voor
effundere	uitgieten
ego	ik
ego ipsamet v	ik zelf
egregius	vooraanstaand, voortreffelijk
ei Orcum monstra(bo)	<i>vertaal:</i> ik zal hem een lesje leren (<i>letterlijk:</i> ik zal hem de onderwereld laten zien)
eius	van hem
emere	kopen
emptor, emptores	klanten, kopers
eo modo	<i>vertaal:</i> op deze manier
eos	hen
eos hic requirimus!	<i>vertaal:</i> net wat we nodig hebben!
eosne persequamur	<i>vertaal:</i> achtervolgen we hen?
epulas epulari	smulpartijen houden
equus	paard
ergo	dus, dan
esto	<i>vertaal:</i> al goed, al goed
esto	oké
esurire	honger hebben
et	1 en 2 ook
Et non nisi illi legionarii vultum Civilis noverunt!	<i>vertaal:</i> En deze legionairs zijn de enige Romeinen hier die weten hoe hij eruit ziet!
etiam	zelfs
etiamsi	ook als, zelfs wanneer
evanescere	verdwijnen
evenire	gebeuren
excellens, excellentis	voortreffelijk
excipere	opvangen, vernemen
exercitatus, -a, -um	geoefend, ervaren
exhaurire	leegdrinken
exire	vertrekken
existimare	menen, geloven
expedire	te boven komen, de baas kunnen
expiare	door offers tevreden stellen

explicare	uitleggen, ontvouwen
explices quaeso	<i>vertaal:</i> wil je mij uitleggen
expugnare	veroveren
exspirare	uitblazen
exstinguere	uitdoven
facere	doen, maken
facessere	je uit de voeten maken
faciamus ... fiat	<i>vertaal:</i> laten we doen ... wat zou doen
facile	gemakkelijk
facinus, facinora o	(mis)daad
facta diligentia	<i>vertaal:</i> stiptheidsactie
facundus, -a, -um	vlot, vloeiend
fallor	ik vergis me
falsarius	vervalser
famulus	bediende
fatum	lot
fefellit me	<i>vertaal:</i> ik heb me vergist
feliciter	gelukkig
femina	vrouw
ferre	dragen
ferro flammaque	te vuur en te zwaard
festinare	zich haasten
fidelis	trouw, betrouwbaar
figura	uitdrukking
finire	beëindigen
finis, fines	1 grens, einde 2 <i>mv</i> gebied
flumen, flumina	rivier
fores	<i>mv</i> deur
formosissimus, -a, -um	heel erg mooi
forsitan	misschien
fortasse	misschien
fortior quam	<i>vertaal:</i> sterker dan
fortis	1 dapper, 2 sterk
fortissimus	bikkelhard, zeer dapper
fortiter	<i>bw</i> krachtig
fortuito	toevallig
fortuna	geluk, toeval
fortuna	afloop
frater, fratres	broer
Frisii	Friezen: Germaanse stam ten noorden van de Rijn
frui + abl	genieten van
frustra	tevergeefs
fuga	vlucht
fuga opportunus	<i>vertaal:</i> strategische terugtocht
fugere	vluchten
fugiendum est (nobis)	<i>vertaal:</i> we moeten vluchten

fruit	pf van esse
fumus	rook
fundere	gieten
funestus, -a, -um	dodelijk
fungor	verrichten, vervullen
gaudēre	blij zijn
gen + gratia	vanwege
gerere	dragen
gratia	dank
gratias (agere) + dat	bedanken
gratus, -a, um	welkom, gewenst
gustulum o	hapje
gutta	druppel
habēre	hebben
habitare	wonen
habitus falsus	vermomming (letterlijk: valse kleding)
haec esset maximae fortunae	<i>vertaal</i> : dit zou dan wel een zeer groot toeval zijn
Haec mihi videbatur figura!	<i>vertaal</i> : ik dacht dat het een uitdrukking was
haec scruta	<i>vertaal</i> : deze rotzooi
harmonia	harmonie
hasce	<i>vertaal</i> : deze
haud	helemaal niet
haud pridem	onlangs
haustus 4	slok, teug
Helveticus	uit Helvetië (Zwitsers)
hem	eah
Hercle	Bij Herakles! Verdorie!
heu	ach
heus	hé daar! hoor eens!
hic	<i>bw</i> hier
hic, haec, hoc	deze, dit
hinc	hiervandaan
hodie	vandaag
hodie vesperi	vanavond
honestus, -a, -um	eervol
honor, honores m	eer
honorabilis, -e	eervol, voornaam
hora	uur
Hordeono = Hordeonio	
horridus, -a, -um	huiverigwekkend, angstaanjagend
hospes, hospites m	gast
hostis, hostes m	vijand
huc	<i>bw</i> hierheen
hunc	<i>vertaal</i> : deze
iam	al, reeds
ibi	daar

icc	hik!
idem, eadem, idem	dezelfde, hetzelfde
idoneus, -a, -um	geschikt, passend
iecur, iecura o	lever
ilico	ter plekke
ille, illa, illud	die, dat
illi	die (mv)
illi est	<i>vertaal:</i> aan hem is = hij heeft
illic	daar, ginds
imminēre	dreigen
immo	integendeel
immo cognovi	ja
impar	ongelijk
impedimentum	hindernis
impedire	verhinderen, belemmeren
imperare	bevelen, opdragen
imperator, -ores m	keizer
imperium	heerschappij
imperium abrogare + dat	iemand afzetten, iemand de macht ontnemen
Imperium Romanum	Romeinse Rijk
imponere	plaatsen in
imponere	wijs maken, op de mouw spelden
importare	importeren, invoeren
improbus	slecht, gemeen
in hoc concilio	<i>vertaal:</i> in dit overleg
in inritum cecidit	<i>vertaal:</i> het is mislukt
in locum succedere + gen	opvolgen, de plaats innemen van
in planitie Noviomagensi	op het Kops Plateau
in propinquo	in de buurt
in somno	in de slaap, in een droom
inanis, -e	zinloos
incertus, -a, -um	onzeker
incipere	beginnen
incolumis, -e	ongedeerd
increpere	uitschelden
inde	vandaar
indignor	protesteren
indignus, -a, -um	onwaardig, schandelijk
inebriari	dronken worden, zich bedrinken
infamis, infame	berucht, met een slechte naam
infeliciter	<i>bw</i> helaas
infundere	gieten in
inhonestus, -a, -um	oneervol, schandelijk
inspicere	inspecteren, bekijken
inspicendum est	<i>vertaal:</i> moet geïnspecteerd worden
inspicietur	<i>vertaal:</i> (de wal) zal zich inspecteren

instare + dat	op de hielen zitten, achtena zitten
instituere	ondernemen, organiseren
insurgentem	<i>vertaal</i> : die streeft naar macht en aanzien
intellegere	begrijpen
interdum	soms
interea	intussen
interficere, -feci	doden
intermiscēre + dat	vermengen met
interrogare	ondervragen
intolerans e(st) + gen	<i>vertaal</i> : hij verdraagt geen
inturbatus, -a, -um	ongestoord, onverstoord
intus	<i>bw</i> binnen
invasor, invasores m	invaller
invenire	vinden
invicem	onderling, onder elkaar
invictus, -a, -um	onoverwinnelijk
invidia	jaloerie
Io!	Hoera!
ipse, ipsa, ipsum	zelf
ira	woede
irreperere	sluipen, binnendringen
is, ea, id	1 <i>bnw</i> deze/dit, die/dat 2 <i>znw</i> : hij, zij, het
iste, ista, istud	die, dat (<i>kan negatief zijn</i>)
ita	zo
ita	ja
ita, ut ipsi dicunt	<i>vertaal</i> : strict genomen wel volgens hun uitleg
itane	<i>vertaal</i> : Oh ja?
iter, itinera o	reis
iterum	weer, opnieuw
iubēre	bevelen
iugulare	afmaken, vermoorden
iustus, -a, -um	officieel, normaal
iuvenis, iuvenes m	jongeman
laborandumst = laborandum est	<i>vertaal</i> : er moet gewerkt worden
laborare	hard werken, zich uitsloven
largus, -a, -um	royaal
legatus (legionis)	onderbevelhebber
legionarius	legioensoldaat
leniter	<i>bw</i> kalm, vriendelijk
lentus, -a, -um	traag, langzaam
levis, -e	licht
libellis factis et titulis muris inscriptis	<i>vertaal</i> : na petitie en graffiti
libellus	petitie, smeekschrift
liberare	bevrijden
libere	<i>bw</i> vrijuit
libet + dat	het belieft, het behaagt

licet (+ dat)	het is toegestaan (aan)
limes, limites m	grens
liquet + dat	het is duidelijk voor
locus	plaats
Londiniensus	uit Londinium
longe secus ac	volkomen anders dan
loquax	praatziek, spraakzaam
loqui	spreken
loquor, locutus sum	spreken
ludamus	<i>vertaal</i> : laten we spelen
ludere	spelen
magistra	meesteres
magne	<i>voc van magnus</i> : groot
magnus, -a, -um	groot
maior natu	ouder
malum o	probleem, nadeel, kwaad
mandatum	opdracht
mandatum transferendi	overplaatsingsbevel
mane	<i>bw</i> 's morgens, 's ochtends
manĕre	blijven, wachten
mansimus <i>pf van manere</i>	
manus 4	hand
	<i>(14? - 69) was een Romeins consul, gouverneur en militair commandant</i>
Marcus Hordeonius Flaccus	
maritus	echtgenoot
maxime	<i>bijw</i> 1 het meest 2 vooral
maxime laborare	zijn uiterste best doen
maximus, -a, -um	zeer groot
me	mij
mecum	bij mij
mecum = cum me	
medicamentaria	kruidengeneeskunde
Mehercule	<i>krachterm</i> : Bij Hercules!
melior, melius	beter
memento	<i>vertaal</i> : denk eraan!
mens, mentes v	geest, verstand
mercaturas facere	handel drijven
merces, mercedes	salaris
meridie	s middags
metuere	vrezen
meus, -a, -um	mijn, van mij
mi	<i>vocativus van meus</i>
mi = mihi	
mihi	aan mij
mihi non libet	<i>vertaal</i> : ik wil niet, het bevalt mij niet
mihi opus est (+abl)	ik heb (iets) nodig

mihi videtur	<i>vertaal</i> : het lijkt mij
miles praetorianus	lijfwacht
miles, milites <i>m</i>	soldaat
militare	als soldaat dienen
militaris, -e	van de soldaat, militair
minimus,-a, -um	zeer klein
minister, ministres	dienaar, ondergeschikte
minor natu	jonger
minore voce	<i>vertaal</i> : iets stiller
minus	minder
mirabile dictu	wonderlijk om te zeggen, onverklaarbaar
mirabilis, -e	bijzonder, verbazingwekkend
mirari	zich verwonderen
mirus, -a, -um	wonderlijk, bijzonder
miser,-era, -erum	ongelukkig
mittere	sturen
moderatio rerum ab adversariis facta	<i>vertaal</i> : de organisatie van de tegenstander
molestus, -a, -um	lastig
moriturus (pfa)	<i>vertaal</i> : hij die gaat sterven, het slachtoffer
mors, mortes v	dood
mortiferus,-a,-um	dodelijk
mortuus, -a, -um	dood
mos maiorum	het gebruik van (onze) voorouders, aloude traditie
mos, mores	gewoonte
motus 4	beweging
mox	spoedig
mulier, mulieres	vrouw
multo	<i>bw</i> veel
multum valēre apud	veel invloed hebben bij, populair zijn bij
munus, munera	taak
mutabilis, -e	veranderlijk
mutatis mutandis, credo	<i>vertaal</i> : met de nodige aanpassingen, geloof ik
nam	inderdaad, want
narrare	vertellen
natio, nationes v	afkomst, geboorte, stam
natus	geboren
ne	dat niet
ne ... quidem	zelfs ... niet
ne caperet	<i>vertaal</i> : om te voorkomen dat hij oppakt
ne in peius ruat	<i>vertaal</i> : dat de verkeerde kant opgaat
necare	doden
necatus est	hij is gedood
necesse est + inf	het is nodig te
necnon	en ook
nefas o	misdaad, zonde
negandum non est	<i>vertaal</i> : er kan niet ontkend worden

negare	ontkennen
nemo, <i>gen neminis</i>	niemand
nepos, nepotes m	neef
neque	en niet, ook niet
nescire	niet weten
nihil (<i>nom/acc</i>)	niets
nihilominus	<i>bw</i> toch, desalniettemin
nimium	teveel
nisi fallor	<i>vertaal:</i> als ik me niet vergis
nobiles maiores	oudere elite, edele ouderen
nobilis, -e	edel, aanzienlijk
nobis usui erit	<i>vertaal:</i> wij zullen hem nodig hebben
noli	<i>imp, vertaal:</i> wil niet ... !
noli oblivisci	<i>vertaal:</i> vergeet niet
nolite	<i>vertaal:</i> wil niet
nolle	niet willen
nomen dare	aanmelden
nomen, nomina	naam
non ita	<i>vertaal:</i> nee
non nisi	alleen
non sane	helemaal niet
non tam ... quam	niet zo ... als
nondum	nog niet
nonne	(toch) zeker wel
nonnulli, -ae, a (mv)	enkele, sommige
noscere	1 te weten komen 2 leren kennen
noster, -stra, -strum	ons, onze
nostis = novistis	<i>vertaal:</i> jullie kennen
nostros	de onzen, <i>hier:</i> onze landgenoten
novi	<i>pf</i> van noscere
novissimus	allernieuwste
novus, -a, -um	nieuw, jong
nox hesterna	gisterennacht
nox, noctes v	nacht
nugas (agis)	onzin!
nullius denarii est	het is geen denarius waard = het is een fluitje van een cent
nullo modo	geen sprake van
nullo modo	in geen geval, geenszins
nullo modo	op geen enkele manier
nullus, -a, -um	geen
num	(toch) zeker niet
numerare	tellen
numquam	nooit
nunc	nu
nunc est bibendum	<i>vertaal:</i> er moet gedronken worden

nunc sinite	vertaal: laat maar
nuper	kort geleden
nusquam	nergens
oblivisci, oblitus sum + gen	vergeten
oboedire + dat	gehoorzamen (aan)
obtinēre	in bezit krijgen
occasio, occasiones	gelegenheid
occidere	doden, vermoorden
occultus, -a, um	verborgen
occumbere + dat	tegemoet gaan
occupator, occupatores	bezetter
occupator, occupatores	bezetter
oderunt	<i>vertaal:</i> zij haten
odisse pf	haten
odor, odores m	geur
officium	plicht, taak
olēre + abl	ruiken naar
omittere	met rust laten, achterwege laten
omittere	achterwege laten, overslaan
omnes mv	allen
omnia consumpta (est)	<i>vertaal:</i> alles is opgegeten
omnia faciam quod possim	<i>vertaal:</i> ik zal alles doen wat ik kan
omnia mv o	<i>znw</i> alles
omnino (non)	helemaal (niet)
omnis, -e	ieder, elk
opinari	veronderstellen, menen
oppidum	<i>(kleine)</i> stad
opportunus, -a, -um	behendig, passend
opprimendae sunt	<i>vertaal:</i> moeten neergeslagen worden
opprimere	neerslaan, de kop in drukken
oppugnatio, oppugnationes	belegering
optimus, -a, -um	zeer goed, best
opus est + abl	nodig hebben
oriri	ontstaan
pacatus, -a, -u	tot vrede gebracht
papae	<i>uitroep:</i> Wauw!
paratus	goed geoefend, goed voorbereid
pars, partes v	(onder)deel
parvulus, -a, -um	1 heel klein 2 heel jong
patefacere	onthullen, verklappen
patior	lijden, ondergaan
patria	vaderland
pauci, -ae, -a	weinig, enkele
paucis diebus post	<i>vertaal:</i> enkele dagen later
paulisper	<i>bw</i> even
paulo	een beetje

paululum	een heel klein beetje
pecunia	geld
peior	slechter
per dies	dagenlang
perambulare	wandelen door
perambulatio, perambulationes	wandeltocht
perficere	voltooien
perfodere	doorsteken
periclitari	in gevaar brengen
periculum adire	een gevaar op zich nemen, trotseren
periculum o	gevaar
perire	omkomen
perpotare	doordrinken, zuipen
persequi	achtervolgen
persuadēre + dat	overhalen, overtuigen
persuasi <i>pf van</i> persuadēre	
persuasibilis	overtuigend
petere	proberen te bereiken
petere a(b)	vragen aan
	<i>Picten, bewoners in het oosten en noorden van het huidige Schotland</i>
Picti	
piscis, pisces m	vis
placare	gunstig stemmen, kalmeren
placēre	charmeren, inpalmen
placēre + dat	bevallen
placidus, -a, -um	rustig
plane	<i>bw</i> zeker, duidelijk
Planitie Noviomagensi	Kops Plateau
planities	(hoog)vlake
plenus, -a, -um (+ gen)	vol (met)
plus	meer
plus quam	meer dan
poculum	beker
poenas dare	boete doen
poma mv	fruit
ponere	plaatsen
	eigenaam (posca was het energiedrankje van gladiatoren en soldaten)
Posca	
posse	kunnen
post	later
post + acc	na
posuit	<i>pf</i> 3e ev van ponere
potentia	invloed, politieke macht
potio, potiones v	drank
praebēre	opleveren, (aan)bieden
praebunt = praebent	
praecipue	vooral

praeparare	voorbereiden
praesentare	tonen
praesentia	aanwezigheid
praesertim	vooral, in het bijzonder
praeter + acc	behalve, uitgezonderd
praeterea	bovendien
prehendere	pakken, betrappen
primus, -a, -um	eerste
prior <i>com</i>	eerdere
priusquam	voordat
priusquam personas nobis detrahant	<i>vertaal:</i> voordat zij ons ontmaskeren
pro + <i>abl</i>	voor
pro se quisque!	<i>vertaal:</i> ieder voor zich!
procurator, procuratores	<i>hier:</i> vertegenwoordiger
profecto	<i>bw</i> werkelijk, absoluut
prohibere	afhouden van, verhinderen
proiecere in	gooien in
prope + acc	dichtbij
properare	zich haasten
proponere	voorstellen, voorleggen
prorsus	rechtstreeks
prospectare	speuren naar
prosternere	op de grond werpen, op de knieën krijgen
prudens, prudent-	verstandig
publice	openlijk, in het openbaar
pueritia	jeugd, kindertijd
pugna	gevecht
pugnandum est	<i>vertaal:</i> er moet gevochten worden
pugnare	vechten
pulchre	prachtig
pullus	ventje, jong
putare	menen, vinden, beschouwen als
puto quidem	<i>vertaal:</i> ik denk het wel
qua de causa	waarvoor / waarom
quadridianus, -a, -um	vierdaagse
quadriduum o	periode van vier dagen
quaerere	zoeken
quaeso	ik vraag
quaesumus	<i>vertaal:</i> alsjeblieft
quales abs te habemur	<i>vertaal:</i> wie denk je wel dat wij zijn
quales nos habemus in	<i>vertaal:</i> hoe gaan we optreden tegenover
qualis est ille ...	<i>vertaal:</i> Wat een kerel die Civilis!
qualis vir	<i>vertaal:</i> wat een kerel!
quam	hoe
quam	dan
quamquam	hoewel

quandocumque	telkens wanneer
quantum	<i>vertaal:</i> hoe ver
quapropter	daarom, om die reden
quare	waarom
quarere	1 zoeken 2 vragen
quasi	als het ware
quattuor	vier
que	en
quem	lv: wie
qui sit nescis	<i>vertaal:</i> je hebt geen idee wie is
qui, quae, quod	die, dat
qui, quae, quod	welke
quia	omdat
quid	wat
quid faciemus	<i>vertaal:</i> wat doen we
quid sentis?	<i>vertaal:</i> wat denk jij?
quidam, quaedam, quoddam	een of ander
quidem	weliswaar
quidem ... sed	wel(iswaar) ... maar
quies, <i>gen</i> quietis v	rust
quietus, -a, -um	rustig
quin	waarom niet?
quis	wie
quivis, quaevis, quidvis	wie ook maar
quod	wat
quod attinet ad hanc rem ...	<i>vertaal:</i> wat dat betreft ...
quodam (abl)	een of andere
quodcumque accidat	<i>vertaal:</i> wat er ook gebeurt
quomodo	hoe
quoque	ook
quotannis	<i>bw</i> jaarlijks
quotus, -a, -um	hoeveelste
ratio ac via est cura cotidiana	<i>vertaal:</i> het geheim is dagelijkse verzorging
ratio, rationes v	<i>hier:</i> tactiek
re vera	echt, inderdaad
reclamare	protesteren
reclamatio, reclamationes	protest
recte	<i>bw</i> juist, precies
recusare	weigeren
redire	teruggaan
reditus 4	terugkeer
regio, regiones v	streek
relinquere	achterlaten
remanēre	blijven
remedium	geneesmiddel
res contraria	tegendeel

res exquisitae	<i>hier</i> : exquisite (voortreffelijke) delicatessen
res secundae mv	voorspoed
respondēre	antwoorden
restare	overblijven
retro	terug, naar achteren
revalescere	weer genezen
revenire	terugkomen
Rhenus	de Rijn
rite	naar behoren, passend
rogandum est	<i>vertaal</i> : het moet gevraagd worden
rogare	vragen
Romae	in Rome
Romanus (-a, -um)	1 <i>bnw</i> Romeins 2 <i>znw</i> Romein
Sacrum Nemus	heilig Woud
saepe	vaak
saltem	tenminste, althans
salutare	(be)groeten
salve(te)	hallo, dag
salvia	salie
satis	voldoende, genoeg
satis superque (+ gen)	meer dan genoeg
scilicet	natuurlijk
scire	weten
scribere	schrijven
scrutum	rotzooi
se absondere	zich verbergen
se habēre in	zich gedragen tegenover
se indicare	zich verraden
se ipse interfecit	hij pleegde zelfmoord
se occultare	zich verschuilen, verstoppen
se recipere	zich terugtrekken
secreto	in het geheim
secretus,-a,-um	geheim
secundum +acc	volgens, overeenkomstig
sed	maar
semper	altijd
senatus 4	senaat, raad van oudsten
sententia	mening
sequere	<i>vertaal</i> : volg!
sequi	volgen
serpens	sluipend
servare	redden
sese	zichzelf
si	als, indien
si eveniat	<i>vertaal</i> : als dit gebeurt
si se indicent	<i>vertaal</i> : als zij zich verraden

sic	zo
sic videtur	<i>vertaal:</i> blijkbaar
sicarius	sluipmoordenaar
sicut	zoals
silva	bos
simplex	eenvoudig
simplicium (gen mv) van simplex	
simulabimus	<i>vertaal: we zullen doen alsof</i>
simulare	doen alsof
sine + abl	zonder
sinere	toestaan
singulus, -a, -um	individueel, telekens één
sit leve	<i>vertaal:</i> moge licht zijn
sive ... sive	hetzij ... hetzij
sobrius, -a, um	nuchter, niet dronken
socialis, -e	gezellig
socius	bondgenoot
solēre	gewend zijn
solum	<i>bw</i> slechts, alleen
sonus	geluid
sordidus, -a, -um	vuil, vies
spatio intermisso	op afstand
spectare	kijken (naar)
sperare	hopen
spina	<i>hier:</i> sleedoorn (<i>wilde pruim</i>)
sponte sua	uit zichzelf
stare	staan
statim	meteen
stationem agere	wachtronde lopen
sterc(us), -oris n	mest, <i>ook als scheldwoord:</i> mestkever
stirps, stiripes v	stam, oorsprong
strepitum 4	lawaai
stultissimus, -a, -um	zeer dom
stultus, -a, -um	stom
submergere	onderdompelen
subscribere	ondertekenen
succedere	lukken, slagen
successor, -es	opvolger
sucessitne = successitne <i>pf van succedere</i>	
sufficere	voldoende zijn
superbus, -a, -um	trots
superesse	over zijn
supplicio aliquem afficere	iemand terechtstellen
suus,-a, -um	zijn(eigen)
tabella	plankje, schrijftafeltje, briefje
taberna	herberg, kroeg

tacēre	zwijgen
talis ludere	dobbelen, spelletjes spelen
talis, -e	zodanig, dergelijk
talus	dobbelsteen
tam	zo
tam	tam
tantum	slechts, alleen maar
tantus, -a, -um	zo groot
te	(acc) jou
te praesente	<i>vertaal:</i> door jouw aanwezigheid
tecum = cum te	
tempus deest	tijd ontbreekt
terra	grond, land
terrebunt	zij zullen bang maken
terrēre	bang maken
terror, terrores	schrik
tibi	<i>dativus</i> jou
tibi = te	
tiro, tirones m	rekrut, beginneling
titulus	opschrift
totus, -a, -um	(ge)heel
tradere	overhandigen
trades	<i>vertaal:</i> jij zal overhandigen
transferimus	wij worden overgeplaatst
transferre	verplaatsen
trepidus, -a, -um	zenuwachtig
tres, tria	drie
tribuere	toekennen, overlaten
tributa pendere	belasting betalen
trium <i>gen mv van tres</i>	
tunc	dan
turba	verwarring
turbare	verwarring stichten onder, onrustig maken
tuus, -a, -um	jouw, uw
ubi	waar
ubique	overal
ultimus, -a, -um	laatste
ultio, ultiones v	wraak
una cum + abl	samen met
unde	waarvandaan, vanwaar
unus, una, unum	één
urbane	<i>bw</i> beschaafd
urgēre	in het nauw brengen
usi sumus + abl	<i>vertaal:</i> wij hebben gebruikt
usque ad + acc	tot aan
usui	<i>vertaal:</i> tot nut

usui esse	nuttig zijn
usus 4	gebruik
ut	zoals
	1 (met de bedoeling) dat, om te 2 (met het gevolg), dat, zodat
ut + con	<i>vertaal</i> : dacht ik al
ut mihi videtur	<i>vertaal</i> : blijkbaar
ut videtur	gebruiken, gebruik maken van
uti + abl	hoe dan ook
utique	o nee!
vae	rivier de Waal
Vahalis	straf, sterk
validus, -a, -um	wal
vallum o	wisselvallig
varius, -a, -um	krachtig
vehemens	<i>bw</i> hevig
vehementer	of
vel	willen
velle	gifmengster, tovenares
venefica	gifmengerij
veneficatio, veneficationes	(gif)drank, tovermiddel
venenum o	vergiftigen
venerare	komen
venire	woord
verbum	vrezen
vereri	echt, waar
verus	jullie, uw
vester, vestra, vestrum	mishandeling
vexatio, vexationes v	naburig
vicinus, -a, -um	op zijn beurt
vicissim	overwinning
victoria	<i>vertaal</i> : de overwinning is behaald
victoria parta est	overwinnares
victrix, victrices	dorp
vicus	zien
vidēre	patrouille
vigiles mv	overwinnen
vincere	boeien
vincire	wijn
vinum o	man
vir, viri	bezoeken
visitare	leven
vita	glas, glazen fles
vitrum	leven
vivere	nauwelijks, met moeite
vix	1 roepen 2 noemen
vocare	

voce facunda
vos
vox, voces v
vulgare
vultus 4
XΩPEI

vertaal: met mijn vlotte babbel
jullie
1 stem 2 uitspraak
uitbreiden
gezicht
Grieks: trek je terug!